

OBSAH

Predslov	5
1. Vývin a súčasný stav latinskej lekárskej terminológie	7
1.1. Latinská lekárska terminológia	7
1.1.1. Anatomické názvoslovie	13
1.1.2. Klinická terminológia	15
1.2. Slovenská lekárska terminológia	16
1.3. Základné znaky terminológie	19
Literatúra	22
2. Gramatické minimum z latinčiny	23
2.1. Základné gramatické termíny	23
2.2. Výslovnosť latinských hlások	24
2.3. Dĺžka latinskej slabiky	25
2.4. Prízvuk	25
2.5. Skloňovanie substantív	26
2.5.1. I. deklinácia, a-deklinácia	26
2.5.2. II. deklinácia, o-deklinácia	28
2.5.3. III. deklinácia	29
2.5.4. III. grécka deklinácia	33
2.5.5. IV. deklinácia, u-deklinácia	35
2.5.6. V. deklinácia, e-deklinácia	37
2.5.7. Spoločné znaky deklinácií	37
2.5.8. Prehľad skloňovania latinských substantív	38
2.6. Skloňovanie adjektív	39
2.6.1. Adjektíva I. a II. deklinácie	39
2.6.2. Adjektíva III. deklinácie	40
2.6.3. Grécke adjektíva	41
2.7. Stupňovanie adjektív	42
2.7.1. Komparatív	42

2.7.2. Superlatív	42
2.7.3. Nepravidelné stupňovanie	43
2.7.4. Neúplné stupňovanie	43
2.8. Príslovky	44
2.9. Číslovky	45
2.9.1. Základné číslovky	45
2.9.2. Radové číslovky	49
2.9.3. Násobné číslovky	49
2.9.4. Číslovkové násobné príslovky	50
2.9.5. Desatinné čísla	50
2.9.6. Percentá a promile	50
2.9.7. Zlomky	51
2.10. Sloveso	51
2.10.1. Časovanie	51
2.10.2. Určité slovesné tvary	51
2.10.3. Neurčité slovesné tvary	52
2.11. Predložky	54
2.12. Spojky	55
Literatúra	56
3. Štruktúra a tvorenie termínov	57
3.1. Jednoslovné termíny	57
3.1.1. Tvorenie jednoslovných termínov pomocou predpôn	58
3.1.2. Tvorenie jednoslovných termínov pomocou prípon	62
3.1.3. Tvorenie termínov skladaním slovných základov	66
3.1.3.1. Prehľad najčastejších termínov a zložiek termínov	68
3.1.3.2. Slovensko-latinsko-grécky slovník lekárskeho termínov a zložiek termínov	95
3.2. Viacslovné termíny	105
3.2.1. Spojenie substantíva s adjektívom	106
3.2.2. Spojenie substantíva so substantívom	108
3.2.3. Spojenie substantíva s predložkou	108
3.2.4. Výskyt viacslovných termínov	109
Literatúra	109
4. Vybrané patologické a klinické termíny	110
4.1. Choroba	110
4.1.1. Všeobecné označenia choroby	110
4.1.2. Zložka – pathia	111
4.1.3. Prípony označujúce chorobu	111
4.2. Priebeh choroby	112
4.3. Termíny vyjadrujúce niektoré hľadiská etiopatogenézy	112
4.3.1. Vrodená choroba	112
4.3.2. Dedičná choroba	113
4.3.3. Získaná choroba	113
4.4. Prívlastky vyjadrujúce charakteristický znak priebehu patologického javu	113
4.5. Výrazy s termínom status	114
4.6. Znak, príznak	115

4.7. Diagnóza	115
4.8. Prognóza	116
4.8.1. Prognóza priebehu a konca ochorenia	116
4.8.2. Prognóza ochorenia z rozličných hľadísk	116
4.9. Uzdravenie, vyhojenie	116
4.10. Smrť	117
4.11. Tvorba, vznik	118
4.12. Chýbanie, nedostatok, strata	118
4.12.1. Všeobecné termíny	118
4.12.2. Termíny s predponou a- znamenajúcou zápor	119
4.13. Odchýlka	120
4.14. Podobnosť	121
4.15. Kvantita	121
4.15.1. Výrazy úplný, celý, všetok	121
4.15.2. Výrazy čiastočný, neúplný	122
4.15.3. Výraz mnoho	122
4.15.4. Výraz málo	123
4.15.5. Určité číslovky	123
4.15.6. Výrazy pre polovicu	123
4.15.7. Ďalšie výrazy pre kvantitu	123
4.16. Tvar	124
4.16.1. Guľatý, guľovitý tvar	124
4.16.2. Kužeľovitý tvar	124
4.16.3. Predĺžený tvar	124
4.16.4. Kruhovitý tvar	125
4.17. Veľkosť	125
4.17.1. Výrazy s významom veľký	125
4.17.2. Výrazy s významom malý	126
4.18. Rozmer	126
4.19. Miesto	127
4.19.1. Výrazy pre miesto všeobecne	127
4.19.2. Výrazy pravý, ľavý	127
4.19.3. Výrazy bočný, okrajový	128
4.19.4. Výrazy s významom stredný	128
4.19.5. Výrazy s významom predný	129
4.19.6. Výrazy s významom zadný, vzadu	129
4.19.7. Výrazy s významom horný, hore	130
4.19.8. Výrazy s významom dolný, dole	130
4.19.9. Pri	130
4.19.10. Vnútri	131
4.19.11. Mimo	131
4.19.12. Okolo	131
4.19.13. Oproti	131
4.20. Čas	131
4.21. Stupeň javu	133
4.22. Vek	134
4.23. Pohlavie	135

4.24. Farba	136
4.24.1. Vyjadrenie farby latinským adjektívom	136
4.24.2. Vyjadrenie farby gréckou zložkou	136
4.24.3. Iné termíny vyjadrujúce farebné odtiene	137
4.25. Rozšírenie, zúženie	137
4.25.1. Rozšírenie	137
4.25.2. Zúženie, zúženina	138
4.26. Hromadenie látky v orgáne, dutine, tkanive	138
4.26.1. Hromadenie látok v tele	138
4.26.2. Všeobecné termíny označujúce hromadenie tekutín v tkanive a orgánoch	139
4.26.3. Hromadenie látok v tkanive pri poruchách metabolizmu	140
4.26.4. Poruchy ukladania endogénnych pigmentov v tkanivách	140
4.26.5. Poruchy vzniknuté ukladaním exogénnych pigmentov	140
4.27. Bolesť	141
4.27.1. Termíny so zložkou -algia	141
4.27.2. Termíny so zložkou -odynia	141
4.27.3. Termíny so slovom dolor	142
4.27.4. Termíny so slovom labor	142
4.27.5. Ďalšie výrazy vyjadrujúce bolesť	142
4.27.6. Terminológia bolesti Medzinárodnej spoločnosti pre štúdium bolesti IASP	143
4.28. Horúčka	143
4.28.1. Stavý podľa stupňa telesnej teploty	144
4.28.2. Významy výrazov obsahujúcich termín febris	144
4.28.3. Nelatinské názvy niektorých typov horúčky	145
4.29. Dýchanie a niektoré poruchy dýchania	145
4.30. Pulz	146
4.31. Krv, krvácanie	146
4.31.1. Všeobecné názvy	147
4.31.2. Termíny označujúce lokalizáciu krvácania	147
4.31.2.1. Termíny vychádzajúce zo všeobecného termínu haemorrhagia	147
4.31.2.2. Historické termíny	148
4.31.3. Termíny označujúce vzhľad alebo formu krvácania	148
4.31.4. Termíny označujúce spôsob krvácania	148
4.32. Vracanie	149
4.32.1. Latinský termín vomitus	149
4.32.2. Grécky termín emesis	149
4.33. Výraz tváre	150
4.34. Zápal	151
4.34.1. Klinické termíny obsahujúce celý anatomický názov	151
4.34.2. Klinické termíny obsahujúce časť anatomického názvu	152
4.34.3. Neoficiálne anatomické názvy ako slovotvorné základy	153
4.34.4. Neanatomické názvy ako slovotvorné základy	153
4.34.5. Názvy zápalových chorôb bez prípony -itis	153
4.35. Nádor	154
4.35.1. Všeobecné názvy	154
4.35.2. Termíny s príponou -ōma	154
4.35.2.1. Diferencované mezenchýmové nádory	155

4.35.2.2. Nediferencované mezenchýmové nádory	155
4.35.3. Malígne epitelové nádory	155
4.35.4. Nádory z krvotvorného tkaniva	156
4.35.5. Termíny bez prípony -ōma	156
4.36. Rana, poranenie	156
4.36.1. Všeobecné termíny	156
4.36.2. Rozdelenie rán podľa spôsobu vzniku	157
4.37. Zlomenina	157
4.37.1. Rozdelenie zlomenín podľa rozsahu poškodenia	157
4.37.2. Rozdelenie zlomenín podľa čiary lomu	157
4.37.3. Posunutie úlomkov pri úplných zlomeninách	158
4.38. Niektoré chirurgické výkony	158
4.38.1. Napichnutie, prepichnutie	158
4.38.2. Rozrezanie, otvorenie	158
4.38.3. Odstránenie	158
4.38.4. Pripevnenie	159
4.38.5. Vyústenie	159
4.38.6. Spojenie	159
4.38.7. Prenesenie	160
4.39. Ďalšie výrazy	160
Literatúra	161
5. Vybrané farmaceutické termíny	162
5.1. Recept	162
5.1.1. Časti receptu	162
5.1.2. Gramatická stavba receptu	162
5.1.3. Ukážky čítania receptov	163
5.2. Najčastejšie farmaceutické výrazy a ich skratky	164
5.3. Latinské názvy liekov	169
5.3.1. Názvy liekov patriace medzi adjektíva I. a II. deklinácie	169
5.3.2. Názvy liekov patriace medzi adjektíva III. deklinácie	170
5.3.3. Názvy liekov patriace medzi substantíva	170
Literatúra	171
6. Latinské sentencie a citáty	172